

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:

Grómon- és Zrínyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hora minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intéződik és minden díjak fizetendő.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

A kolluthi jegyzőválasztás.

Szápáry kormánya semmivel sem különb Tisza Kálmán kormányánál.

Szápáry belügyminiszter ép oly kevéssé barátja az igazságnak, mint a mily kevéssé volt az Tisza belügyminiszter.

Szápáry gr. belügyminiszter helybenhagyta a kolluthi főszofigabirói basáskodást, mely lábbal tapodva a törvény rendelkezéseit, önkényének a legvakmerőbb alakban adott kifejezést, s kinevezési jogot bitort.

A törvény nem ad jogot a főszofigabirónak arra, hogy a jegyzői állásokat kinevezés útján töltsé be és a zombori járás főszofigabirója valótlan indokok alapján mellőzve a pályázókat, kinevezte kedves emberét jegyzőnek.

A megye helybenhagyta e ténykedését azért, mert a zombori főszofigabiró kebelbarátja a főispánnak, a belügyminiszter pedig helybenhagyta azért, mert a megye szokatlan módon exponálta magát Popovits Dusan érdekében és a főispán bizonyára ugy informálta a belügyminisztert, hogy az kénytelen volt — a Tisza által teremtet kortesrendszert elvéhez híven, — szemet hunyni a törvénytelenégek felett.

Most aztán nagy garral hirdeti a megye hivatalos lapja, hogy győzött az igazság.

Szerencsére az igazság ezuttal annyira világos, hogy azt elhomályosítani, eltagadni, s meghamisítani még belügyminiszteri határozattal sem lehet.

A belügyminiszter legfelsőbb foku rendeletében kimondhatja, hogy kétszer-kettő-öt, de nem talált józan gondolkozó ember, a ki azt el fogja hinni.

A belügyminiszter kimondhatta, hogy törvényes dolog volt a kolluthi választók többségének ignorálásával, a pályázók mellőzésével, a főszofigabiró kegyenezet kikiáltani jegyzőnek, de azt senki ez országban elhinni nem fogja.

S mi a tanulság abból, hogy a kolluthi jegyzőválasztás-ügye a belügyminiszteriumban sem talált orvoslást? Az, hogy még nem érkezett el Magyarországon

annak az ideje, hogy a belügyi kormányzat emancipálni tudja magát holmi kortes-érdekektől — akkor, ha mint bíró végső fokban mond ítéletet.

Szomorú tanulság ugyan, de meg kell vele barátkoznunk.

A kolluthiak kénytelenek erőszakkal nyakukba löcsölt jegyzőjükkel megbékülni, mert rájuk nézve a törvény nem törvény, hanem törvény az, a mit a főszofigabirói protekciózó óhaj.

A belügyminiszter végső fokban határozott és így ezen ügy be van fejezve.

Nem oly rendkívüli jogsérelem ez, hogy fölötté napirendre történik ne volna szabad, sőt ha Tisza alatt történt ez, meg se ütközünk fölötté.

De még a főszofigabirói basáskodás ellen sem ke-restek volna a kolluthiak jogorvoslást Tisza belügyminiszterisége alatt.

Az a körülmény, hogy a kolluthiak ezen ügyet harmadfoku eldöntés alá vitték, abban leli magyarázatát, hogy Szápáry gr. és Szalavszky Gyula igazságszeretete iránt bizalommal viseltettek.

Hiba volt ezt tenniük: ennyi az egész.

Ma-holnap nemesak Bácsmegye, de az egész ország is ki fog ábrándulni abból a hudelemből, — mintha Szápáry gróf a belügyi téren szakítani akart volna azokkal a bűnös üzelmekkel, melyek harmadfoku ítélkezéseiben megkötik a kormány kezét, s melyek kuffeje a Tisza által megteremtett kortes-rendszer.

Ki fog ábrándulni hitéből az ország, s várni fogja azt a jobb jövőt, mely a közigazgatási élet sűrű homályára is egy kis világot fog deríteni, mely polgárainkat a törvények erejébe fektetett hitükben meg fogja erősíteni, mely minden jogsérelemet orvosolni fog.

Odáig várunk kell még, s mert szent meggyőződésünk, hogy a közigazgatási javaslataiból befektetett elvek, különösen azon reformok, melyeket gr. Apponyi Albert erélyének köszönhetünk, e szebb jövő előhírnökei gyanánt tekinthetők, nem is fog nehezünkre esni a várakozás.

Megyénk a parlamentben.

(Válaszul a „Bácska” f. hó 26-iki vezércikkére.)

E cím alatt megjelent vezércikkünkre t. laptársunk a „Bácska” (előre bocsájta, hogy cikkünk medoránál és hangjánál fogva ritkán van abban a helyzetben, hogy azokra reflektálhatna, mivel perhorreszkálja azt, ha az ellenzék személyes alapon és személyek ellen küzd.) kegyes. — kivételképen — mégis reflektálni.

Lepjezetlen boszankodással hányja szemünkre a megye hivatalos lapja, hogy kormányparti orsz. képviselőnk közül egyedül a hodsági kerület képviselőjének működését találjuk ellenzéki szempontból is azon a niveauan, a melyen egy parlamenti képviselőnek, — ha a legszerényebb igényeknek is elegendő akar tenni, — állania kell.

Gunyosan utal a szomszéd arra, hogy lám a szabadelvű párt hodsági jelölésének igazat kell adnunk, habár annak előtte nem kis vehementiával tamadta az ellenzék Vojnics képviselő urat, és mindent elkövetett, hogy megbukjék.

Azután lezékelt tartva a képviselő hivatásáról, kijelentve, hogy a képviselő parlamenti működése nem állhat szóközi beszédekből és javaslatok beadásából, vázolja azt a veszelet, mely abból állana elő, ha mind a 445 képviselő szónokolni akarna, kiemeli megyénk orsz. képviselői közül: Grómon Dezso honvédelmi államtitkár, Pulszky Ágost, Podmaniczky Frigyes, Rohonyi képviselőt, s Koczár Zsigmondot, de még csak fölemlítsre sem méltatja Antonovits József, Popovits Vazul, Fernbach Antal, Piukovits József, Latinovits Gábor és Latinovits Ernő megyei orsz. képviselőket.

Körülbelül ily tartalmú reflexiókkal tisztelt meg bennünket a „Bácska”, s miután valami érdemleges rektifikációval elő nem áll, sőt langy meleg védelem inkább a mi állításaink mellett, misem ellenük tesz bizonyoságot, kénytelenek vagyunk azt a ritka szerencsét, a melyben részesíteni jónak lát, inkább az uborka-szezon beállításán, mint politikai álláspontja által igazolt fölszólalásnak tekinteni.

Ugy találjuk, hogy t. laptársunk valami tulságos módon nem lelkesül maga se a mi orsz. képviselőink iránt és azok érdemeinek kiemeléseire nem sok szót tud vesztegetni, de megyei orsz. képviselőink ennek a védelemnek valami tulságosan nem fognak megörülni. A mi pedig minket illet, ily gyenge érveléssel szemben nincs okunk

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Őszi virág.

A régi érzés újra él szívemben.
A régi érzés? Oh, nem az, nem az!
A vénülő év szintén hoz virágot —
Hajh, más a te virágod, szép tavasz!

Méhecskék légy zsongása, fűre lepkek
Inselkedése, zófir — fuvallom
Veszik körül az ifjú év szítottát
Pirosó eseten, rózsás hajnalon.

Te, vénülő év mostoha leánya,
Nincs illatod nekem és nincs színed;
Rózsád ki nem jut repdeső zelléből . . .
Minék születtem nekem, oh minék?

S halálod is! . . . Nem a hév nap sugára
Emészt, erőtlő, kedvtől duzzadtól:
Közömbös hó, kegyetlen der fonnaszat le
Meleg napokul fagyban álmodól . . .

A régi érzés újra él szívemben.
A régi érzés? Oh, nem az, nem az!
A vénülő év szintén hoz virágot —
Hajh, más a te virágod, szép tavasz!

Végső búcsu.

A szerelem búcsúzik én tőlem
S búcsuzom én is már a szerelemtől;
Ugy látom, én se kellek már neki,
Ugy látom, hogy ő kelme nekem sem köll.
Nem köll . . . Pedig volt, volt idő, mikor
Szeretni s élni ugyanazt jelenté:
Szeretni néki hajh, nem lehetett,
Manap immár nem is szabadna többé.

Az Isten jó, az nekem szánta őt:
Ha nincs a Sors, az enyém is lett volna:
S most téged adna át a Sors nekem —
Nem kollesz; Isten a megmondhatója!

Tülem szeretnéd most azt hallani,
Mit én tüle szerettem volna régen . . .
A kímélő hazugság nyelvémen —
Nekem se mondták, nem mondom ki én sem.
S mint én szenvedtem, úgy szenvedés te most.
Hidregek látsz, mint én hidregek láttam.

Ez a gyehenna! Égni olyanért.
Ki ránk se néz, olyanért égni labban —
Bűsözzünk szerelem! Csak kint add!
Egykor azért, hogy engem nem szerettek.
És mostan is szegény, szép lányka te,
Ugy fáj a szívem, hogy teged nem szerettek!

Telecskai Balázs.

A csókról.

A hűny ember, annyiféleképp csókol. A csók az ajkának kisebb, vagy nagyobb esattanással kísért találkozása, mely annál edesebb, minél nyomósabb.

Egy német tudós a csókot így definiálja: A csók olyan étel, melyet csesznyepiros kanallal esznek, de nem minden kanál és nem minden csesznye egyforma.

Dözi Lajos így értelmezi a csókot:
„Nem csók az, hidd el, a mely tiltva nincs.”
Saphir szerint a csók olyan, mint a pecestvíasz, mindkettőt forrón nyomják föl és hidegen törik.

A csóknak különben tudományos jelentősége is van, mert a csók a villamos kísérlet, t. i. a csókolódzók ajkai közt légmentes ürt képződik, és ha kinyitják ajkaikat, a levegő zenezsával ismét bemegy.

Nagy esoda, hogy a természetdudósok eddig még nem vizsgálták meg közelebbről a csókot, legalább eddig még nem találtak említést róla egy tankönyvben sem, pedig e tárgyat, kivált felső leányiskolákban bizonyára nagy érdeklél tanulnák. A kísérletezés e téren igen olesó volna és nagyon könnyen eszközölhető.

A csók többlélekű hajtható végre: esattanással, czuppanással, szárazon és vedvesen.
A csók keletezésére nézve kevés adataink vannak. Anyi azonban csaknem bizonyos, hogy már Ádám és Eva is esköltözték egymást; de az még nincs meghatározva, hogy vajjon az almába harapás előtt, közben, vagy után gyakorolták magukat a csókolózásban.

Érdekes volna megtudni, hogyan jött Ádám arra a gondolatra, hogy Évát megeskölja.

Vannak, akik így magyarázzák Ádám első esköjt: Ádám nem felejtette el a Darwin-féle ősapánk mesterségét, a mások utazását. Egy napon látta, mint eskölköznek a galambok. Szorgalmas természetbúvár létere azonnal megkísérelte ugyanazt Éván, s úgy látszik, jól izlett neki az első eskő, különben nem ismételt volna annyiszor.

Mások szerint a kigyó más titkokkal együtt a eskölközés titkát is megsógta volna Évának.

Ismét mások szerint Ádám és Eva egy izben a gyümölcskertben voltak, és gyümölcsöt ettek. Nem volt náluk zsebük, hogy elfelezzék az almát és Eva kénytelen volt fogaival eskölközni az osztást. Ádám azonnal átvette ajkával Eva szájából a neki jutott darabot, de szigorú soenádemokrata lévén, még többet kívánt és kikarta harapni. Eva ajkait olyan edes érzélem fogta el, hogy elkialtá magát: „Oh csak ismételd edesem; hadd élvezzem.”

Azt mondják, hogy a rimelés is ily módon keletkezett. A csók a szerelem, s a szerelem a poesztizál.

Az is kétségtelen, hogy a csók csak növeli a vágyakat, és o tekintetben igen veszedelmesek.

Vannak népek, hol a csók eljegyzés számba megy és Amerikában például, ha valaki egy leányt megesköl, azt nőül kell venni, mert különben a legkomolyabb perpatvarnak teszi ki magát. Angliában is ez a szokás divik és a bíróságok rendszeren el szokták itélni érzékeny pénzbírságra az olyan legényeket, kik az általuk eskölt leányokat eszerben hagyják.

Nálunk, Magyarországon, fájdalom! annyira még nem jutottunk, hogy minden leányt el kellene vennünk, a kit megeskölkölünk.

Különben is nagyon ellenkeznek a mi természetünkkel a törvénynek ez a szigora. Ott országokban, hol a bor olyan tiszta, a nők oly bájosak, ott a esokra nem szabad büntetést szabni, mert a kísértés olyan nagy, hogy ellenállni alig lehet.

Zs. Aladár.

megőzölvé látni álláspontunkat, minél fogva a mellett tovább is megmaradunk.

Nem fogadjuk el t. lapársunk ama politikai tanát, mely szerint első sorban is a megbízók hivatottak annak elbírálására, hogy képviselőjük megfelelő-e megbízatásának, s tagadjuk azt, hogy a „képviselet mindenek felett az általa képviselt kerület érdekeit tartozik védeni.”

Hasonlóképp ferde fölfogásnak deklaráljuk azt a nézetet is, melyet t. lapársunk a következőkben nyilvánosság elé bocsájtani:

„A képviselő az tartozik törekedni, a kerületnek, azok polgárainak jogos kívánságai minél jobban méltányoltassanak, hogy a kerület érdekei mérvadó helyen minél jobban figyelembe véssenek. Ezen szempontból a bírálatra első sorban s csaknem kizárólag a kerület választói hivatottak, a kik bizonyval a legjobban tudják, mennyiben felel meg képviselőjük e b e l l i kötelességének.”

Hogy mi az, a mit t. lapársunk a „kerület érdekei”-nek nevez, azt nem kutatjuk. Köztudomáslag a kerület érdekei nem a parlamentben, hanem az egyes miniszterterekben szóltak képviselőink által protegáltatni. De csak akkor, ha ezen érdekek kormánypartii választók malmára hajtják a vizet. A parlamentben nemcsak, hogy kerületek, de egyes megyék érdekei sem követelnek különös istápolást, mert a törvényhozás az egész ország érdekeit egyaránt tartozik figyelembe venni és mindig az egész ország érdekeinek védelmére gondoskodik.

Egyébiránt dr. Vojnich István sem szónokol, s parlamenti javaslatokkal sem zaklatja a Házat, de halljuk és látjuk tevékenységét, s szemben társainak láthatatlan és hallhatatlan működésével, kénytelenek vagyunk főleg most, midőn a közigazgatási javaslat kerül szőnyegre, midőn azt óhajtuk, hogy megyénk nagymérvű corruptiójának megszüntetésére nézve üdös törvényhozási intézkedések tessenek, az ő működését kiemelni, s ezzel társaira buzdítólag hatni.

Ehhez nekünk bizonyára annyi jogunk van, mint dicsőnyusok zengéséhez t. lapársunknak.

Különbösen az se felel meg a valónak, mintha Vojnich István képviselő urat valaha is vehementiával támadtuk volna. Még csak a modorunkra tett megjegyzést méltatjuk.

Úgy tartjuk, hogy a jó modor első feltétele: mások modorát nem kritizálni. Jó modor ember, a ki megválogatja magának társaságát, sohasem képes annyira izetlennek lenni, hogy valakit így szólítson meg:

„Hallja az ur, én a maga nézeteivel sokszor nem értek egyet, de mivel nekem az ur modora és hangja nem tetszik, hát én nem reflektálok nézeteire, hanem most kivételképen megmondom, hogy az úrnak nincs igaza.”

Pedig így illyformán hangzik t. lapársunk rákripakodása, a midőn fölkéretlenül szemünkre hányja a mi modorunkat.

Tudunkkal soha se tettünk lépéseket az iránt, hogy t. lapársunk modorunk fölötti megelégedését kiérdemeljük. De legtávolabbról sem óhajjuk a t. szomszéd modorait elsajátítani.

Nagyon komikus benyomást tesz reánk a t. szomszéd leereszkedő vállvetetése, s úgy tetszik nekünk, mintha a t. szomszéd furcsa illúzióban ringatóznék, a mióta sárgáról fehérre vedlett.

Ez a furcsa illúzió azt hiteti el a derék szomszédal, hogy irigylendő magas hivatás az: a nagy urak íródikja lenni, s a kinek az isten annyira fölívte a dolgát, annak jogában áll a független ellenzéki sajtót (melynek egyetlen hivatalos hirdetése sincs) a jó modorról megfelelő oktatásban részesíteni.

Felbaráti szeretettel azt kívánjuk, vajha minél tovább ringatná ez az illúzió t. lapársunk eleven fantáziáját.

A képviselőház bizottságai. F. hó 22-én nyílt meg a képviselőház 5-ik ülészaka. A ház állandó bizottságai megyéinkből a következő képviselők választottak be. Gazdasági bizottságba: Antonovits József. Igazságügyi bizottságba: Kozsár Zsig, Popovits Vazul, Rohonyi Gyula. Közigazgatási bizottságba: Vojnich István. Naplóbíró bizottságba: Ferencsik Antal, Pukovits József. Pénzügyi bizottságba: Pulszky Agost, Számvizsgáló bizottságba: Latinovits Gábor. Védő bizottságba: Latinovits Ernő. Zárszámadási bizottságba: Pukovits József.

Országgyűlési napló.

— máj. 22-én. — A képviselőház ma délelőtt 10 órakor rövid ülést tartott. Az elnök bemutatja Vadnai Károly orsz. képviselő levelet, melyben egészségének helyreállítása céljából öt heti szabadságot kér. Ezután az újban érkezett kérvényeket tárgyalta. Következett a ház májusi költségvetésének tárgyalása, s azt a ház változatlanul elfogadta.

A ház tagjai ezután megválasztották az egyes bizottságokat.

— máj 25-én. — A mai ülés elején Baross Gábor kereskedelmi minster beterveztette a Lloyd gőzhajózási-társulattal fennálló szerződés megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot. Ezen kívül beterjesztett két kisebb javaslatot. Wekerle Sándor pénzügyminster szintén két törvényjavaslatot terjesztett be a Horvát Szlavon földteremtési pótlék tárgyában.

A naprenden kisebb javaslatok voltak. Ezek közül vita csak a budapesti körvasút kiépítéséről s a Wernld-fegyverek visszazállításáról szóló törvényjavaslatnál volt. Az előbbitől Tórs Kálmán, báró Kaas Ivor és Baross Gábor minster, az utóbbitól Ca-

tár Zsigmond, báró Kaas Ivor, Bolgár Ferencz, Horánszky Nándor és báró Fejérváry Géza minster szóltak. Különbönd mindkét javaslatot változatlanul fogadták el.

Megyei s helyi hírek.

* **A bajai főispánság.** Közölték volt lapunk múlt számában, hogy Sándor Béla a bajai főispánságról leköszönt, s hozzáították, hogy leköszönését a belügyminster tudomásul vette. Erre vonatkozólag a megye hivatalos lapja megerősítéssel nyilatkozott, hogy Sándor Béla csakugyan kérte magát a bajai főispánság alól fölmenni, s ezt az adólkodta, hogy a megye és Zombor szab. kir. város anyira igénybe veszi munkásságát, hogy nincs elegendő ideje a bajai teendőket ellátni. A „Bicska” szerint a belügyminster leköszönését nem fogadta volna el, mert ez ama elvi álláspontra ítőzik; hogy a megye főispánja lehetőségei az annak területén fekvő városi törvényhatóságok főispánja is legyen. — Ez a hír, így a mint a hivatalos megyei lap föltárlja, egy megdöbbenést rejtelt nyit a közönségnek. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a megye és városunk főispánjának elegendő ideje van arra, hogy a bajai főispán teendőit ellassa és ha mai napig el tudta látni, a nyári évad beálltával ugyancsak kevés teendője akadhat. Ez az egyik, a mi rejtélyes. A mi pedig azt illeti, hogy a belügyminster a fölmenni kérelmet el nem fogadta, szintén érthetetlen a jelzett elvi álláspontról, mert köztudomás dolog, hogy Baja azelőtt se volt a megyei főispánsággal egyesítve, s csak „ideiglenes” jelleggel adatott Sándor Bélának. Más valaminek kell a kulisszák mögött rejteni, s a kik a nemrég fölyött bajai affáirt figyelemmel kísérték, körülbelül sejtették is a leköszönés valódi okait. Sándor Béla ugyanis a Baján kikécsedett társadalmi konfliktus nem tudta megoldani és sem a polgárságnak, sem a katonaságnak nem szolgáltatott elégtelt, hanem úgy intézte a dolgot, hogy a kőpósta is megmaradjon és a kereske is jőllájk. Ennek az eljárásnak lett az a következménye, hogy most Baján két erős áramlat támadt, a mely egymással folytonos sürdősásban áll, az egyik a katonák, másik a polgárok párta. Mindkét part a bajai polgárokból áll, esakhogy az egyik szoros k o n n e x i ó b a n áll a bajai tisztikarral, s tünőtelőg ignorálja a másikat. Ez a katonai part azt az elégteltelt is megszerelte magának, hogy a Sándor Béla kővanságára elhelyezett Sívó honvéd főhadnagy már is visszahelyezett Bajára. E körülmények egybevetéséből érthetővé válik, hogy Sándor Bélának melege van a bajai főispánságtól, s az őt kifejlődött konfliktusoktól menekülni szeretne, de erre a belügyminster valószínűleg azt felelte: a mit magad fözted, add azt magad is meg. Illyenforma értelme lehet ama rejtélyes hírek, melyet oly finoman kiszinezve tesz közzé a szomszéd.

* **Városi közgyűlés.** F. hó 27-én Zombor sz. kir. város törvényhatósága közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról helyszűke miatt csak legközelebbi számunkban fogunk számot adni. E helyt csak a tanács azon magatartását konstataljuk a közönség előtt, mellyel a közgyűlési tárgyszorozatot néhány hó óta lapunknak meg nem küldi. Nem tudjuk, szándékos-e ez a magaviselet?

* **Főpapi látogatás.** A zombori hét tagu küldöttség előtt ö-szentesége Brankovics szerb patriarcha kijelentette, hogy őszre körutatást fog tenni Bácskában.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminster Salamon Dénes zentai kir. közjegyzői helyettesét Zentára kir. közjegyzővé nevezte ki.

* **Meghívó.** A Zombor-vidéki rabszegélyző egyelet f. évi június hó 7-én (vasárnapon) délelőtt 10 órakor a kir. törvényes tanácsereben közgyűlést tart, melyre az egyelet tagjait tisztelettel meghívjuk. Kelt Zomborban, 1891. május hó 25-én. Dr. Kovacsits Caesar titkár, Széchenyi József elnök. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés, 2. Kérvények elintézése, 3. Egyéb indítványok.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminster, Schwartz Lipótt szabadkai kir. törvényszéki díjnyokot, a bajai kir. bírósághoz irnokk nevezte ki.

* **Eljegyzés.** Nobel Károly a csökei uradalom számtartója a napokban eljegyezte Löwy Juliska kisasszonyt Szegedről.

* **Az újdéki-zombor-bajai vasut ismét egy lépéssel közelebbre haladt a megvalósulás stádiumába.** Latinovits Ernő orsz. képviselő bemutatja a megyei hatóságnak az összes terveket, egyuttal azon kérelmet is terjeszti elő, hogy az érdekelte községekkel való tárgyalásra határidő tűzessék ki. Mint értesülünk, a megye ki fogja adni a terveket a községeknek megtekintés és tanulmányozás céljából, s azután érkezeltek fog tartani az érdekeltekkel Hódsgyömb. Petrovics és Garán.

* **Vettük a következő meghívót.** A „zombori népköri iparos dalarda” 1891. évi május hó 31-én, vasárnap, a Sikara erdőben majális rendez, a melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik. A tiszta jövedelem a dalarda zongora-alapja javára fog fordíttatni. Kezdeté délután 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a legközelebbi vasárnapra halasztatik. Beletpí díj 50 kr. A nagyérdemű közönség szives pártfogásáért esd a zombori népköri iparos dalarda.

* **Zombori találmány.** Dr. Vadas K. főorvosunk egy közérdeklő találmányt tett, melynek segítségével a mestereseg fosgorok teljesen szájregbe beillesztve készíthetők elő, úgy hogy egy fosgorok ennek legkisebkegyéb redőjéhez is hozzáállnek és ezáltal azon kellemetlen érzésnek, melyet az eddigi fosgorok nem egyszer előidétek, eleje van véve. Dr. Vadas e találmányára szabadalmat is kér.

* **Adomány.** Dr. Haynald Lajos bitoros éreknék a bajai kath. legényegyletnek jövő hó 7-én tartandó zászlószentelési ünnepe alkalmából adományozta 100 forintot és a petrovo-szelei rom. kath. hitközségnek nőárda és leányiskolája belső felszereléséhez 3000 forint adományozott.

* **Lemondás.** Dirner Mihály, Bajai város törvényhatóságához főispánlag kinevezett állatorvos, ezen állásáról lemondott, midőlt azt tényleg elfoglalta volna. Dirner már a második ki lemond és így kétségtelen, hogy ezen új állatorvosi állás szervezése körül valami hiba van, melyet a törvényhatóságnak reperiálni kell.

* **Hymen.** Denneberg Adolf bajai kereskedő és hó 26-án esküdt meg Koch Szeréna kisasszonnyal Ujvidéken. — Heimann Kalman úr-palánkai izr. tanító eljegyezte Stern Regina kisasszonyt ugyanott.

* **Rendkívüli felülvizsgálat** tartatott Szabadkán f. hó 27-én, havá a szabadkai, bajai, zombori városi, továbbá zentai, kulai, tolpolyai, apatniki, hódsgyíi sorozó járásokból felülvizsgálatra utasított hadkötelesek vezettek elő.

* **A városi hatóság választmányja** által a felállítandó zeneiskola alapítókének szaporítása céljából a „Vadászkürt” vendégül új helyiségekben rendezendő hangverseny, folyó hó 31-iki napjára halasztatott. A résztvevő művészek, valamint a műsor nagy

élvezetet ígér, különös figyelmet érdemel a „Stingl fiérek” híres zongora gyárosok által kizárólag e célra lelküdtő új szerkeztű pompás zongora, a mely Osermák hangszerkészítő úrnál már most is megtekinthető. A hangverseny után fognak a közönség részére a „Vadászkürt” című vendégülnek új nyári helyiségei a kivilágitott udvarban, Hezenbeger Sándor zenekarával megnyitattatni. A jó ételek és italok kiszolgáltatásáról Weber új vendégfog gondoskodik.

* **Kinevezés.** A moholi gör. keleti szerb plébániához ad-minisztrátorát Tótsits Iván lelkész nevezetett ki.

* **Villám** ütött le e hó 22-én Foyl Mátyas zentai lakós házába. A ház ablakai husz-harminez méterre kilökődtek helyükből, egy szekrény darabokra zuzva esett össze, a ház falai megrepedtek és a tető is egészen magrongálódtott. A házban az anyán kívül négy kis gyermek jatszdobott, kiknek azonban az ijedelmén kívül, mely egy óra hosszat nem engedte őket szőhoz jutni, nagyobb bajuk nem történt. A villám az egyik csecsemő gyermeket a bősesővel együtt földöntötte, de ennek sem történt semmi sérülése.

* **Nagy lapos Ö-Kantánsz** cím alatt múlt számunkban közölték Csongradeg Péter ottani szállási lakós házánál elkövetett betörést. Most értesítenek bennünket, hogy a tettesek kézzre kerültek Szavai Mihály és társai személyében s töredelmében vallottak. A házat nagy kőssel ásták ki azon okból, nehogy ássával zajt okozzanak. Mindhármán a zentai járásbírósgy fogházában várják büntetésüket.

* **Rostás Flórián** szabadkai iparos f. hó 27-én d. u. 5 órakor vezette előtérő a szent-Teréz egyházban Nagy Varjas Roginát; Nagy Varjas Rókus szabadkai lakós, nagy iparos leányát.

* **Öngyilkosság.** Gombos Ignáz tornosi földbírtokos, bajsai Vojnits Simonné fiére, hemberek idő óta buskomorogva szenvedett és f. hó 24-én bajsai Vojnits Simon szállásán — azon árügy alatt, hogy az ott levő „kerék-erdőbe” megye varjakat lövöldözni, — halatékón lőtte magát, és nyomban meghalt. Teteme e hó 25-én Ö-Becserre szállítottott, és ott örök nyugalomra, helyzetetett el a családi sírboltban.

* **A bajavidéki rom. kath. tanító-egylet** ez évi rendes nagygyűléset f. hó 19-én tartotta meg Baján, az alvégi iskola egyik díszes terében. A gyűlés, melyet Bercényi Dániel apát vezett, igen népes, érdekes és tanulságos volt.

* **Talált hulla.** Varga rendőr zentai bíztos f. hó 18-án portyázás közben a nádasban egy rongos ruhákba öltözött emberit ruhát talált. Hogy kiveső és mi módon halt el, azt eddig nem tudják. Beszállították a kórházba boncolás végett.

* **A bácsi tiszal ármentesítő-társulat** vonala mentén gátbiztos és gáti lakások, szertár istálló és egyéb melléképületeknek vállalt utján leendő biztosítása céljából 1891. évi június hó 2-án Ö-Kantánsz, 3-án Zentán, 4-én Moholon, 5-én Petrovo-szelell, 6-án Ö-Becsen, és 7-én Bács-Földvárton mindenkor délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni.

* **Öngyilkosság.** Revitska Panna 21 éves bajsai illetőségű családleány f. hó 21-én felakasztotta magát. A hulla boncolásánál kitudott, hogy a szerencsétlen nő másédmagával ment a világra.

* **A homoki szőlők** érdekében. Latinovits Pal a bácsmegeyei gazd. egyesület elnöke, Heinrich József kerületi borászati vándortanárs és Rombay Desző titkár f. év június hó első felében Szabadka, Baja városok határárt és bajai, almeisi járások azon községeit, ahol irromok homoktalajok vannak, bejártaük oly célból, hogy ott a gazdákat a szőlőtelepítésre buzdítsák és a szőlőkezelésben oktassák.

* **Betörés.** Baján e hó 21-én délben három kölor ezígyű asszony feltörte Schultz Ferencné litesboltjának a fiókjait s az ott levő pénzt elvittek. A betörőket elfogták.

* **Üdös rendelet.** A közoktatásiügyi minster rendeletet intézett valamennyi kir. tanfelügyelőséghez, mely szerint az állami és államiag segélyezett községi iskolákban a jövő tanév elejétől kezdve csak az állam kormány által kiadott tankönyvek használhatók. E rendeletre nagy szükség volt, mert tudvalevő, hogy nagyon sok iskolában használak még oly könyveket, melyek tele vannak államellenes dolgokkal.

* **A Tomics-pőr viszontagságának,** a mikről lapunk múlt számában megemlékeztünk, az igazságügyminster már véget vett. Tomics védője ugyanis, a ki a budapesti kir. tábla delegáltját kérte, mint értesülünk, azt a választ kapta az igazságügyminsteriumtól, hogy folyamodványának helyét adni nem lehetett, mert Lombayr szegedi kir. főügyész, a ki az újdéki végtárgyalást vezette, a kir. szegedi táblánál az itelethozatalra be nem folytathat, s mert a felek abban az esetben, ha tábla ítéletét szerelmek vagy aggályosok találnak, a kir. kuriához fölebezhetnek. A Tomics-pört e szerint mégis Szegheő Ignáz szegedi kir. táblai bíró fogja referálni, akiknek az ügyet először a budapesti, újabban pedig a szegedi kir. tábla előbe osztotta ki.

* **A m. kir. államvasutak** gőzhajózási vállalata közhírre teszi, hogy a vukovár-újvidéki folyamasszakazon fekvő Bukin közénél „M. A. V. Bukin hajóállomás” — elnevezéssel rendszeres állomás létesítetven, ezen állomás folyó évi június hó 1-jével a személy- és podgyász-szállítást, valamint az áru fel- és kiadási szolgálata — tehát az összefoglalomra — megnyitatták.

* **Az országos tornaversenyeken** a szabadkai főgymn. tanulók közül heten lettek ezüst érdemjelű kinttettev.

* **Az első es. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság** közhírre teszi, hogy Tittel és Ujvidék között e hó 26-ától fogva a menetrendszerű hajókön kívül még egy helyi személyszállító hajó fog hetenként kétszer a következő menetrend szerint közlekedni: Indulás Tittelről Ujvidékre minden kedden és szombaton reggeli 5 órakor; első ut e hó 26-án. Indulás Ujvidékről Tittelre minden kedden és szombaton délutáni 2 órakor; első ut e hó 26-án.

* **A „szabadkai dalegyesület”** 1891. június hó 6-án a palicsi fűrdőben majális rendez, melyre az egyesület t. tagjait és a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendező bizottság. A program érdekesnek ígérkezik: délután 1 órakor társas ebéd 1 frtos terítékek.

* **Hymen.** Frankl István szabadkai városi főmérnök a mult napokban jegyezte el Vojnics Ilonka kisasszonyt, öz. Vojnics Fábrianné leányát.

* **Templomépítés Ujvidéken.** Mint már jeleztek, Ujvidék r. k. hitközsége új templomépítést határozta el s az arra vonatkozó terveket jóváhagyás végett fölterjesztette az érseki főhatóság-nak. Az érsekség e terveket jóváhagyván, az építkezés valószínűleg még ez évben megkezdődik. A terveket Molnár István újvidéki építész készítette.

* **Végzetes lővés.** Nagy szerencsétlenség okozója lett a napokban Újvidéken Dorozsnyák Béla 15 éves iparoslegény, ki madarakat lövöldözni olyan szerencsétlenül talált el egy hozzá közel álló pástort, hogy az halálra sebesítve öszerogyott és a kórházban csakhamar meg is halt. A fiatal legényt átadták a hatóságoknak.

* **A „Magyar Hírlap” újdonság-pályázata.** A „Magyar Hírlap” tudvaleg minden hónapban 10 arany pályadíjat tűz ki egy érdekes hírre, melynek az érdekességén kívül még eredetiség, frissnek és igaznak is kell lenni. Az első határidő, máj. 20-ára 332 pályázat érkezett a „Magyar Hírlap” szerkesztőséghez, nagy fejtörést okozva a bíráló-bizottságnak, mely a pályából annyi egészséges buzaméretet rostált ki, hogy szinte zavarban voltak, melyiknek adják az első jutalmat, míg végre szótöbbséggel a „király úzenete” című újdonság, melyet a „Magyar Hírlap” majdnem valamennyi fővárosi és vidéki, sőt külföldi lap is átvett, nyerte el a díjat. A „Magyar Hírlap” szerkesztősége azonban tavarralig felkérte a Nagyváradon megjelenő lapokat, hogy miután a pályadíjnyertes hír önön érkezett, szövege fel szerkesztőjét jelezzék. A szerző azonban ismeretlen kíván maradni és a díj felvételével Dr. Molnár Jenő budapesti ügyvédet és Pittóff Kornél n. kir. orvást bízta meg, kik a „Magyar Hírlap” szerkesztőségében meg is jelentek és a 10 drb. cs. kir. aranyat átvették. A „Magyar Hírlap” a pályadíjat a mai nappal újból kitűzte. A pályázaton a június 20-ig beküldött újdonságok vesznek részt.

* **Akik a szent szőlőt látják.** Zsalyka községe néhány nap óta valószínű bűszárjólé. A mult heten egy hitbuzgó anyóknak, midőn a reggeli ajátásról hazament, az a gondolata támadt, hogy egy ablakban látja a Szűz-Mariát, amint az öleiben ülő kis Jezuskát csókolgatja; mindjárt térdre borult előtte, s kezdet imádkozni. No de több se kellett a babonára amugy is nagy hajlammal bíró népek; összeesődött a falu apraja-nagyja, s mindjárt egész armádia akadt, kik az említett bibliai alakok megjelenését látni vélték. Abban a házban, melyben ez a különös látvány mutatkozik, hosszú gyertyákat égettek s folyton imádkoznak; a jámborok pedig pénzbeli ajándékokat tesznek az ablak párkányára. Természetesen találkozt már tudákos előfés is a bámuló tömeg között, aki ezt az Isten eszűdját az ide róssa természet, a leendő műszakhibával stb. ily rémes történetekkel hozza összefüggésbe. Sajátságos, hogy már a szomszéd községekből is, ugy-mint Gyurgyevéről, Goszpedicéről, Kovil-Sz.-Ivárról Csurogról koestárszara zarándokoltak a hívek, kik a Szűz-Mária aldasát nem akarják elmulasztani. — A tanító, papok mindenképen iparkodnak a népet fölvilágosítani, de mindennek dacára ezekre megy a rajongó nép csoportja. A községi előjáróság is intézkedett a nép szétoszlására néve; de nem igen van fogadtatja. — A zarándoklás mindig nagyobb és nagyobb mérvű lön, ugyanígy, hogy az minden elfoglaltat emberre néve már valóban aggodalmat keltő volt; míg Szabó Pál román. kath. lelkész egy napon a zsúfolásig megtelt templomban a szöszkörlé egy mélyen átgondolt, vallásos szellemen tartott beszédben a hívőket óta intette, figyelmeztette, hogy a kárhozatos esze-paték s egyes fanatikusok rajongásai által ne tántorították el magukat az igaz istennek tetsző vallásosságól. De ezzel még nem volt a de- rék leküszörlés megelégedve, hanem mindjárt az istentisztelet után roppant néposport, kíséretében a látvány színhelyére ment, s ott újbol magyar és szerb nyelven előváltotta föl a népet.

* **Meglopott koresmáros.** Garai Ferenc zabadejai koresmároshoz beállt a napokban egy jól öltözött férfi és éjjeli szállást kért. A mit sem sejtő koresmáros, kiadta neki szobáját, s a vendég este 10 órakor aludni tért. Később kijött és azt mondotta, hogy egy kissé kimegy — azóta nyomtalanul eltűnt. A koresmáros csak később vette észre, hogy ladája alkalussal fel van nyitva s abból 320 ft készpénz hiányzik. Jelentést tett, s a rendőrség megindította a nyomozást. A titkos rendőrnek Czukor Sandor kétszere- sen (5—5 évvel) büntetett betörő tolvajra volt gyanúja, kik akkoriban a városban látták. Felkereste tehát Czukornak anyósánál lévő lakását, hol azonban kereken eltagadták Czukor itt voltát. Mikor azonban a titkos rendőr azzal állt elő, hogy ő maga is látta Czukort; az anyós terhelő vallomást tett. A rendőrség a tolvajt rögtön nyomozni kezdte és már körmei közt van.

* **A temesvári kiállításra** a vasutak jelentékeny szállítási kedvezményeket engedélyeztek. Az építkezési és parkozási munkálatok szépen haladnak. Lesz a területen borkóstoló csarnok is. A sorsjáték 50,000 darab 50 kros sorsjegyből áll, a fonyeremény másfélszer irtos tárgy lesz, ezenkívül 7000 ft árú tárgy fog kioszoltatni. A cukoripar külön pavilonban lesz képviselve; a kiállítási tüz- és közbiztonsági szolgálat szervezés alatt van. A kiállítási „Közelmények”-nek most jelent meg a 6. száma változtatott tartalommal.

* **Osztérák alpesi bányatársaság.** Az osztérák alpesi bányatársaság — mint a „Pester Correspondenz” utján írják nekünk Beesből, — ismét egy nagy lépést tett előre a világipiel teljes kegyéhez való emelkedésében. A jelentés, melyet az igazgatóság 1890. évi működéséről a közgyűlés elé terjesztett és amelyben ezzel 3,000,000 ft rendelkezésre álló tiszta nyereség van kimutatva, ami fölülcsatlak fizetését teszi lehetővé, — igen előnyös benyomást keltett. Ezt azonban még csak fokozta az a böles önmegbecsülés, melyre az igazgatóság a felülcsatlak magasságát illetőleg rá tudta venni a közgyűlést. Néhány részényes 6%-os osztalék fizetését kívánta ugyan, de az igazgatóság oly győzedelmes erővelles bizonyította be a készpénzbeli eszközök gyűjtésének hasznos voltát haszonhajtó befektetésekre, hogy a tulajnyomó örösi többség neki adott igazat és megmaradt az általa kiszabott 5 1/2 % os osztalék. Tényleg attól függ a társaság jövő virulása, vajjon képes-e lépést tartani a modern technikának ugyszólván napról-napra szaporodó vírmányával. Ehhez pedig pénz kell, még pedig a legelőcsöb, vagyis a saját megtakarított pénz. A folyó 1891. évi működésre a legjobb előjel, hogy a fakturák április hóban majdnem 2 1/2 millió forintny magasságot értek el, a legmagasabb szám, mely az intézetnél egy hónap alatt eddig elérte lett.

* **Halálos sztráz.** Özv. Létics Nováknét é h 20-án egy tó munkás a szabadkai szálláson gyomlálás közben leszúrta. A megölt férje, évek előtt a vásárban követelt el gyilkosságot.

Törvényeségi csarnok. Sulyos vád alól fölmentve.

Emlékeznék lapunk olvasói azon szörnyő ratlógylíkösságra, melyet Fürst Lipót kplai dohánytőzsdés kocsisán ismeretlen tettesek követek el, s mely miatt Lukits Józsa és Lukics Nikola állott vád alatt.

Ambar rendkívüli gyanus körülmények merültek fel a nevezettek ellen, a bíróság mégsem talalta beigazoltnak ellenük a vádat, s mindhárom bíróság egyaránt fölmentette őket. Most aztán a törvényeségi letélpénztárban heverő 300 frjtukat is visszakapják a vádlottak.

Irodalom.

— **Alig van társalmi vagy irodalmi kérdés.** melyre figyelmet ki ne terjesztene hazánkban egyik legjobb és legelterjedtebb szépirodalmi hetilapja: a „Képes Családi Lapok.” Logujából 21-ik számában cikksorozatokat kezd meg Tolnai Lajos, jeles regényírónk és esztétikusunk hírneves tollából „A vidék és költő” cím alatt, melyben irodalmi viszonyaink számos ferdésé- gét éles tollal eseteli. Meggyugynak győződé, hogy ez cikksorozat, mely különösen a vidéki írók és költők hivatottaira akarja a közfigyelmet terelni, kellő mértánylában fog részesülni a közönség részéről. Az ismertetés sora könyves Tóth Kálmánul kezdődik, kinek egy kitűző rajza mindjárt közöltetik is. Ugyanazon számban van továbbá egy igen érdekes közezséggyűjti cikks is: „A telefon mint járványterjesztő” cím alatt, melyet a közönség különös figyelemmel ajánlunk.

— **A Dr. Róth Pál szerkesztésében** megjelenő „Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára” harmadik száma változtatott tartalommal megjelent. Gerő Victor tanár beható tárgyalás alá veszi a hazai vidéki takarékpénztárak szervezését és annak hiányait számos adattal illusztrálja. Freichtinger Elek tengeri magánjogunkat a francia reformokhoz viszonyítva tárgyalja. Dr. Róth Pál a „Hivatalbéli cözgőrlés”-ről értekezik. A biztosítási rovatban figyelemre méltó cikkeket találunk a biztosítási államosításáról és a biztosítási-államosítási törekvésekről hazánkban, az amerikai életbiztosítási társaságokról a rözs életbiztosítási riskókról stb. Az irodalom rovata nagyobb ismertetést kezd meg a külföldi szövektezekről.

A közönség köréből*) A kiszácsi korrupció!

E lap 41. számában tett ígéretemhez képest folytatom a kiszácsi korrupció ismertetését.

Közeghy Deszö kiszácsi jegyző, a mult év nyarán Karváy László qualifikálatlan, s a mellett rovvott előléletű helyettes írónak 4 ízben 2—2 forint napidíjat fizetett ki és pedig jogtalanul, mert Kiszácson napidíj mellett a jegyzőt csak az aljegyző helyettesítheti, s az írnek részére egy krajezár sínes megállapítva napidíj fejében a napidíjokról szö szabályrendeletben. Ha tehát hivatalos volt a kiküldés, s a jegyzőnek nem méltóztatott abban eljárni, az aljegyző lett volna hivatra. De hát a jegyző kiakarta éhez tetetni az aljegyzőt e csekély jogának csorbitása és mellőzövének apasztása által, remélvén, hogy a nyomor kikergeti a közösgből, s a basáskodó jegyző valahára átveheti a hamis szabályrendelet alapján a marhalvolekat. Ez eszt az a jegyző tette, a ki vidéken hónapokat tölt el látogatásokkal, mulatással el. A megválasztatása utáni első évben faluja összesen 3—4 hónapig nem látta) és azon aljegyzővel szemben, ki minden szó nélkül helyette is dolgozott a hivatalban.

De térjünk át a fűgőben lévő ügyre.

A jegyző elleni vizsgálat nemcsak hogy nines befejezve — mint ezt már előző cikkemben említém — hanem a részbeni fogantatás is fölfelesen és szembeintő módon történt.

Ezuttal csak a felületességéről szölok (kesőbb a szembetűnésről is.) A vizsgálatra okot szolgáltatott hamis szabályrendelet 2. §-a így szö: „Az utasítás (t. i. a 40,000/SSS sz. miniszteri rendelet) 27. §-a folytán a község megillott díjak a marhalvolek kiállításával (a szabályrendelet 1. §-a szerint megbízott községi jegyzőnek . . . . lesznek egészen átengedve.” (A jegyző azért volt kénytelen ezen szavakban megemlíteni, hogy a községet illetik, mert ezen kitétel kihagyása az egész szabályrendeletet a megyei jóváhagyás alkalmával gyanussá tette volna, miután az alispán által leküldött s a községeknél indokolás mellett javasolt tervezetben foglat 2. §. ugyanezen szavakkal kezdődött.) — A fözsolgá- bírónak tehát egyebek közt arra néve is kellett volna a tanukat kihalgatnia, hogy tudnak-e valami szabályrendeletéről és különösen arról, hogy az egész szö sorban a községet illető díjak lettek a jegyzőnek egészen átengedve, s tudja-e ezt a lakosság is, miután a jegyző a bíróval a vármegyére fölterjesztett bizonyítványban annak idején azt igazolta, hogy ezen szabályrendelet a községben dobszó által meghirdettetett? Ha a vizsgálat ezen fontos körülményre is kiterjesztetik, a tanuk bizonyára azt vallották volna, hogy az egész község állit, s a mire néve a pótvizsgálat kéretik, hogy t. i. nemcsak a lakosság, s hanem maga a képviselőtestület, sőt Domonyi György, a hamis okiratokat aláírók egyike (esküdt) sem tud semmit arról, hogy a szóban forgó díjak első sorban a községet illetik, s hogy ezen díjakat a képviselőtestület átengedte volna a jegyzőnek.

A kiszácsiak igen takarékosak, s ily értelmű intézkedés a képviselők és a lakosság közt oly heves szóváltást, sőt talán habkapást is eredményezett volna, hogy 8—10 évig fenmaradt volna az emléke, s a szabályrendelet elleni felelőbevezése egymást érték volna: hogy a községi pénztárban kájon valamiesket ezen díjakból. Azt hiszi talán a jegyző, vagy a fözsolgábiró, hogy egy egész falut az emlékezet egy év alatt eszben hágy? (Ily ügyre Kiszácson még a gyerekek is emlékeznének!) Tessék csak alispán ur, ezen körülményre a pótvizsgálatot elrendelni, meglátja, milyen véget ér ezen ügy, s mily fényesen lesz bebizonyítva a jegyző me- rész visszaélése és a község jogaiért esküjéhez híven harczoló al- jegyző ártatlansága s a rajta elkövetett tortura!

Ugyanazon fözsolgábiró magánokirat hamisításnak vádjá miatt felfüggesztett d.-sz.-iváni írnek részére ellátás fejében a fizetés felét állapította meg. Miért állapította tehát 1/2-ad részben az ellátást az ártatlanul felfüggesztett kiszácsi aljegyző részére, s miért hátrázik ez az ügy? Talán a jegyző „kieböztesítési tervének” a vég- határig való kivitele akar ez lenni? ! Tönkre kell tenni ok nélkül vagyoniilag és örkölesileg Bácskában egy Csodrágmegyéből, ugy szölván az ország szivéből ide átköltözött intelligens magyar család- ot egy közokirathamisító jegyző miatt? !

Kiszivárgott hírek szerint az aljegyző azért volna hibás, mert a jegyző távollétében merre ezen piszkos ügyet a képviselőtestület elé vinni. Hát annyira súlydöntő volna, hogy ezután — nagyobb hü- bün lenne a visszaélést fölfelezeni, mint maga a visszaélés? ! — Aztán ki hallotta azt Magyarországon, hogy míg a vizsgálat letjesen

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

befejezve nines, míg a vádolt állítólagos ártatlansága „jogerős” határozattal ki nem mondatik, a fölfelettel ellen ugyanazon ügy- böi kifolyólag fejelemi vizsgálat, vagy pláne suspendálás elrendel- hető legyen.

Hol van ez megírva? Talán a büntető törvénykönyv 267. §-ából folyó intentió nem tudása, vagy szándékos eltervezése akar ez lenni? !

Ke nem hinné el ezek és az elmondottak után azt, a mit Köz- szeghy uton-utófélen hirdet, hogy t. i. őt a fözsolgábiró „gal”-iá- nál fogva” tartja Kiszácson? !

Jövöre tenne ügyről, melynek messze terjedő mérges gyökerei vannak, tovább ír:

Igazmondó,

Uj vasuti menet-rend. érvényes 1891. évi június hó 1-étől.

Budapest — Zimony — Belgrád.				
	507. kel. expr.	506. szem. v.	504. gyors v.	512. vegy. v.
Budapest	2.37 reg.	7.35	2.40	9.45 este
Kiskőrös	4.31 "	10.46	4.52	1.49 reg.
Szabadka	5.49 "	12.50	6.26 este	4.10 "
Csanatávér		3.11		6.14 "
Topolya		2.34	6.59	6.46 "
Hegyes-Feketehegy		2.56	7.16	7.18 "
Verbász-Kula		3.16	7.30	7.44 "
Ó-Keer		3.34	7.44	8.15 "
Kiszács		3.51		8.38 "
Újvidék	7.37 reg.	4.19	8.21	9.15 "
Karloéza		4.41	8.37	9.47 "
Zimony	8.53 "	6.21	9.45	11.56 "
Belgrád	9.03 "	7.15	10.05	12.30 "

Belgrád — Zimony — Budapest.					
	541. tr. s. sz.	501. expr. v.	503. gyors v.	505. szem. v.	511. vegy. v.
Belgrád		3.02 reg.	5.30 reg.	8.00 reg.	3.20 d. u.
Zimony		3.12 "	6.11 "	9.00 "	3.32 "
Karloéza					
Újvidék		4.39 "	7.43 "	11.16 "	7.19 este
Kiszács					
Ó-Keer		8.13	11.55		8.22 "
Verbász-Kula		8.28	12.18 d. u.		8.51 "
Hegyes-Feketehegy		8.40	12.36		9.14 "
Topolya	7.00	8.57	1.02	9.47	
Csanatávér	7.32		1.21	10.13	
Szabadka	8.15	6.27	9.32	1.45	11.28 "
Kis-Kőrös	8.52	7.41	10.59	4.21	2.13 reg.
Budapest	9.55	9.40	1.20 d. u.	7.35	6.45 "

Szabadka — Eszék			
	7612 személy v.	7614 vegyes v.	7602 vegyes v.
Szabadka	5.28 reg.	2.10 d. u.	6.45 este
Tavankut	5.50 "	2.35 "	7.16 "
Bajmok	6.24 "	2.55 "	7.42 "
N.-Militics	7.04 "	3.25 "	8.23 "
Z O M B O R	7.42 "	3.46 "	8.51 "
Prigl.-Szt-Iván	8.10 "	4.07 "	9.17 "
Szonta	8.28 "	4.21 "	9.34 "
Gombos	8.43 "	4.33 "	9.49 "
Dalya	10.18 "	5.46 "	11.29 "
Eszék	12.13 d. u.		

Szabadka — Ó-Becse			
	7011 vegyes v.	7013 vegyes v.	
Szabadka	5.33 reg.	3.42 d. u.	
Békova	6.00 "	4.13 "	
Ó-Kanizsaszállás	6.31 "	4.45 "	
Bogaras	6.54 "	5.11 "	
Zenta érkezik	7.20 "	4.39 "	
indul	8.04 "	5.59 "	
Ada	8.40 "	6.36 "	
Mohol	9.08 "	7.04 "	
Bics-Petrovszello	9.28 "	7.23 "	
Ó-Becse	9.55 "	7.50 "	

Ó-Becse — Szabadka.			
	7012. vegyes v.	7014. vegyes v.	
Ó-Becse	5.10 reg.	3.30 d. u.	
Bics-Petrovszello	5.39 "	3.58 "	
Mohol	6.11 "	4.30 "	
Ada	6.26 "	4.46 "	
Zenta érkezik	7.00 "	5.20 "	
indul	7.21 "	5.40 "	
Bogaras	7.51 "	6.10 "	
Ó Kanizsaszállás	8.26 "	6.46 "	
Békova	8.40 "	7.00 "	
Szabadka	9.08 "	7.32 "	

Szabadka — Baja.			
	6902. szem. v.	6912. vegyes v.	
Szabadka	5.50 regel	3.45 d. u.	
Csikéria	6.29 "	4.20 "	
Bics-Almás	7.10 "	5.02 "	
Bikity-Borsód	7.49 "	4.36 "	
Baja	8.30 "	5.02 "	

Baja — Szabadka.			
	6901. személy v.	6911. vegyes v.	
Baja	10.26 d. e.	7.10 este	
Bikity-Borsód	11.05 "	7.57 "	
Bács-Almás	11.45 "	8.46 "	
Csikéria	12.10 d. u.	9.17 "	
Szabadka	12.40 "	9.50 "	

	7611 vegyes v.	7603 vegyes v.	7601 vegyes v.
Eszék	4.34 reg.	9.45 d. e.	4.20 d. u.
Dálya	6.33 "	10.59 "	4.36 "
Gombos	6.53 "	11.12 "	5.36 "
Szóna	7.14 "	11.26 "	6.07 "
Prigl.-Szt.-Iván	8.01 "	11.53 "	6.42 "
Z O M B O R	8.27 "	11.08 "	7.02 este.
Ns.-Milicias	9.20 "	12.44 "	7.53 "
Bajmok	9.43 "	1.00 d. u.	8.16 "
Tavankut	10.18 "	1.24 "	8.50 "

Selyem granadinos, fekete és színes (úgy minden világos színben) 95 krtól 9 frt 25 krig méterenként (18 fele, minőségben) — küld ruhazámmal ber- és vámmintve a gyári raktár **G. Henneberg** (es. és kir. udv. szállított) Zilrich. Minták postafordultával. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó. (7)

HIRDETÉSEK.

Patent-czipók.

Urak részére . . . 3 frt 40 kr.
Nők " " " 2 " 60 "
Gyermekek részére 1 " 50 "

BARNA és FEKETE SZÍNEN.

Piqué-mellények,

minden szín- és nagyságban.
2 frt 50 kr.

Tourista-Ingek, frt 2.50 kezdve.

Selyem (Giegerli) övek,
1 frt 10 kr. nők és urak részére.

Vidéki megrendelések pontosan, még nem felölté visszavert
ENGEL,
AZ „ANGYALHOZ”,
csak az „Elefánt” szállóval szemben.

Cigaretta-zók!

A ki észszerűen cigarettazik, tudja azt, hogy a cigaretta jószágánál nemcsak a dohány, hanem a papir finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészség érdekében minden cigaretta-zó, hogy a használandó papir finomsága minden kétféle kizáró legyen. Teljes meggyugással és bizalommal használható a

LES DERNIERES CARTOUES

Braunstein Fréres

Párisi gyárából, 65, Boulevard Exelmans
való cigaretta-papír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papirt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztók között sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik czégek nevét kinyomni, a mit pedig a tisztas gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámmal és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papirt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes cigaretta-zó a mi „Les dernieres Cartoues” jegyű árunkat fogja használni, mely evok óta bizonyult jobbnak, minden más cigaretta-papírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papírosunk ezimlappán czégek neve áll

Braunstein Fréres,

Cigaretta-papírnak és hüvelyek gyári raktára **Bécsben, I. Schottenring 25. sz. alatt létezik.**

Korona-forrás.

(HYGIEA-SPRUDEL)

Orvosi tekintélyek ítélete szerint nevezetesen, dr. Korányi tanár, kir. tanácsos, dr. Kéthy tanár, dr. Kézsmárcsy tanár, dr. Schwimmer tanár, dr. Stiller tanár, dr. Reintz főorvos, dr. Her mann főorvos stb. stb., a koronaforrás nemcsak a legkittűbb, legkellemesebb ízű és legegészségesebb ital hanem egyszerűen a létezési emésztési szervezeteit bájában valamint a gyomor, máj- és vese betegségeknek

első rangú gyógyviz.

Legtisztább égvényes savanyúvíz borral vegyítve nem feleket.
Egyedül főraktár Zomborban.
A. és S. WEIDINGER uraknál.

A Dreher Antal-féle kivitelű palacsintásor
Dietrich és Gottschlieg

BUDAPEST.

vagy: **Dreher Antal Kőbánya.**

Csak teljesen ledolgozott, tehát tökéletesen kivitelű sör szétkölésére, folyton friss üvegüvegekben, a minőség hamisítatlan volta mellett kezeség vala tette.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen ér bérmentve.

Figyelmeztetés!

Miután gyakran megtörtént, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök **DREHER ANTAL** kivitelű sörre czim alatt forgalomba hozattak, a t. cz. Dreher-féle kivitelű sörfogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeimkint, melyen a Dietrich és Gottschlieg név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Cs. és kir. 17513/4358 sz. alatt szabadalmazott

Nedves falak megszáritására és védmalternek

az építkezéseknél használandó

Hüttil-féle vízathatlan védanyag.

Kizárólagos gyártása

POSNANSKY és STRELITZ

chemiai gyár, kátrány-, lelőpép-, facement- és asphalt-gyára által.

Központ: **BÉCS I. MAXIMILIANSTRASSE 11. sz.**

A HÜTTL-féle vízathatlan védanyag már számos használatnál, melyek a magas es. és k. közös hadügyminiszterium megbízása által tettek ezen védanyaggal, a legmegbízhatóbb és leghasznosabb **szernek** bizonyult, úgy a már álló nedves épületeknél teljes szárazságot **visz véghez**, és az új épületeknél a nedvességet megakadályozza.

A HÜTTL-féle vízathatlan védanyag sem víz, sem a közönségesen előjönni szokott savak és gőzök által nem romlik meg, és sem nem rothad a földben, sem pedig szilárd, vagy folyékony anyagok által nem rombolatik szét; a védanyag mindig rugányos marad és sem a **hidegtől**, sem a **melegtől** nem kap **repedéseket**.

A HÜTTL-féle vízathatlan védanyag használatával a legújabbban előállított készítmények rögtön az előállítás után használhatók.

Minden kőművesnek használati utasítással ellátott jegyzéket adhatunk, mely szerint a kőműves minden utánjárás nélkül a munkát megkezdheti.

A magas es. és k. közös hadügyminiszterium a Hüttil-féle vízathatlan védanyagra nézve a következő irast küldte nekünk:

Csasz. és kir. **Közös hadügyminiszterium** 611 8. szám. POSNANSKY és STRELITZ czégeknek **Bécs I. MAXIMILIANSTRASSE 11. sz.**

Az Önök b. f. hó 11-iki kérényét vonatkozólag a közös hadügyminiszterim jóváhagyását adja arra nézve, hogy Önök árjegyzékükben említett tehettek arról, hogy a Hüttil-féle vízathatlan védanyagot a közös hadügyminiszterium a katonai építészeti-hatóságoknak a nedves falaknál levő használatra figyelmükbe ajánlotta.

Bécs, 1891. február 18-án.

A közös hadügyminiszter helyett:

HERMANN J. GM.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelősebb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

A mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönsége lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tettek az „Egyetértés” népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisabban s e mellett tárgyilagos hírt tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovatát elismert régi tekintélynek orvond. A magyar kereskedő s gazdák község nem szorult többé idegen nyelvű lapra, most az „Egyetértés” kereskedelmi s földművelésügyi tudósításának bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tartalmában, annyi rovatát olvasmányát ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetű, részint a külföldi legelősebb termékek új magyarországi fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy lóra 1 frt 80 kr., 1/2 éves 5 frt s egy évre 9 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványzatot a kiadóhivatal kívántra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Sarg glicerinn fog-eremeje.

KALODONT

Közegészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Igen hasznos utra. Illatosan föloldító. Ártatlan a leggyengédebb fogmázra is.

N. B. Németországban Franciaországban stb. a legnagyobb erdeménnyel van bevezetve az udvarnál, a legnagyobb körökben valamint a legegyszerűbb polgár házban is használhatóan.

Kapható gyógyszeresek s illatszerekárúknál stb. 1 darab ár 35 kr.

Első magyar

gazdasági gépgyár részvénytársulat

üzelt: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, külső váci-ut 7.

Lővénatu vasuti állomás. Az osztrák-magyar államvasut indólhától 10 percz távolságban.

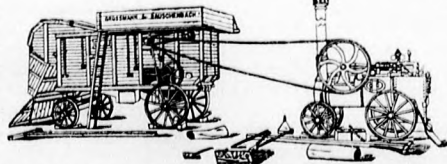
A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olesón szállít magyar készítményül mindenemü gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőeszközöket, gabonarosztákat s egyéb mezőgazdasági czikkeket és

gőzcséplőgépeket.

Különösen ajánlja szabad, szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s lepszorosabb kivitelű gőzcséplőgépeit.

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés 3/2, 4 és 6 lőerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal. A magoknak legelőnyösebb kicseplése, kitiűnő tisztasága és osztályozása mellett.

Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 kl szén (faaranylag) 14 óra alatt. Szalmafűtésnél kell 5-7 kéve szalma 100 kiesés, kévéénél. Cséplési képesség 5-7000, 7-10.000 középnapagsú kéve 1 nap alatt.

Verelőcszek gőzcséplőgépek vasszerkezettel